

05.11.2024

SOSIAALI-, TERVEYS- JA PELASTUSLAUTA- KUNTA

ESITYSLISTA

19 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 05.11.2024 klo 16:15
Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh.1
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

05.11.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talouden ja toiminnan ennuste	3
4 Terveysasemien palveluhankinnan puoliväliarvioinnin loppuraportti	13
5 Pöydälle 22.10.2024 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minna Lindgrenin ym. valtuustoaloitteesta koskien omalääkärimallia Helsingin terveyskeskuksiin	20
6 Hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden palvelutoiminnan siirtäminen HUS-yhtymältä Helsingin kaupungille liikkeenluovutuksena 1.1.2025 alkaen	26
7 Asiakaskuljetusten liikennöinnin täydentävä hankinta	29
8 Kallion virastotalon rakennusosa I peruskorjauksen tarvekuvaus ja -selvitys	33
9 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan vastaus kuntalaisaloitteeseen henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon tarkistamisesta	36
10 Oikaisuvaatimus koskien palkan takaisinperintää	39

05.11.2024

Asia/1

1
Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Mikko Paunio ja varatarkastajaksi jäsen Johanna Nuorteva.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat:

Kaupunginhallitus 21.10.2024 § 637, Kaupunginvaltuuston 28.8.2024 149 § tekemän päätöksen täytäntöönpano:

[Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024](#)

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

05.11.2024

Asia/3

3

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talouden ja toiminnan ennuste

HEL 2024-003932 T 02 02 01

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää merkitä tiedoksi toiminnan ja talouden toteumaennusteen 31.8.2024 tilanteessa.

Esittelijän perustelut

Talous- ja strategiajohtaja ***** suunnittelupäällikkö ***** yhteyspäällikkö ***** ja johtava controller ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Kaupunginkanslialle toimitetaan vuonna 2024 toiminnan ja talouden ennusteet kolme kertaa. Kaikki kaupunginkanslialle toimitettavat ennusteet tuodaan tiedoksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen ennusteet laaditaan kaupunkiyhteisen rakenteen mukaisesti. Nyt laadittu ennuste perustuu elokuun lopun talouden toteumatietoihin.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on talousarviossa yksi valtuustoon nähden sitova nettobudjetoitu talousarviokohta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi. Se sisältää myös Helsingin HUS-yhtymän rahoitusosuuden.

Kaupunginvaltuuston 22.11.2023 hyväksymä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talousarvio oli tulojen osalta 200,1 ja menoissa 2 891,1 miljoonaa euroa. Toimialan sitova toimintakate ennen poistoja on - 2 691,1 miljoonaa euroa. Toimialan vuosikate valtion rahoitusosuuden ja arvioitujen korkotuottojen jälkeen on 11,5 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos poistojen jälkeen -4,5 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen valtion yleiskatteellinen rahoitus on hieman kasvanut ollen nyt 2 699,7 miljoonaa euroa.

(5 10) Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	ENNUSTE 3/24	ERO TA	ERO TA %
Tulot	230 892	200 100	252 305	52 205	26,1 %
Menot	2 800 277	2 891 155	2 955 897	64 742	2,2 %
Toimintakate	-2 569 385	-2 691 055	-2 703 592	-12 537	0,5 %
Valtion rahoitus	2 600 907	2 699 551	2 699 662	111	0,0 %
Korkotuotot	8 603	3 004	8 530	5 526	184,0 %
Vuosikate	40 125	11 500	4 600	-6 900	-60,0 %
Poistot	11 127	16 000	9 521	-6 479	-40,5 %
Tilikauden tulos	28 998	-4 500	-4 921	-421	9,4 %

Vuosi 2024 on rahoituksen riittävyyden ja talouden tasapainon näkökulmasta tiukka. Talouden tasapainottamistoimista huolimatta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen arvioitu toimintakate -2 703,2 miljoonaa euroa alittaa 12,5 miljoonaa euroa kaupunginvaltuuston päättämän talousarvion sitovan toimintakatteen -2 691,1 miljoonaa euroa. Tilikauden tuloksen ennustetaan olevan noin 4,9 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Toimialan tuloslaskelmassa on huomioitu toimialalle maksettavat korkotuotot noin 8,5 miljoonaa euroa vuodelle 2024. Korkotuotot eivät kirjanpidollisesti kuulu käyttötalouden tuloihin. Korkotuotot johtuvat siitä, että valtion yleiskatteellinen rahoitus maksetaan kaupungin niin sanotulle sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lähetetilille etupainotteisesti, jolloin kassassa olevasta tulosta kaupunki maksaa korkotuottoa toimialalle.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimella on talousarviossa kaksi alatalouskohtaa; sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut ja HUS-yhtymä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen toiminnan ja talouden ennuste

5 10 01 Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	ENNUSTE 3/24	ERO TA	ERO TA %
Tulot	230 892	200 100	252 305	52 205	26,1 %
Menot	2 020 208	2 080 355	2 135 585	55 230	2,7 %
Toimintakate	-1 789 316	-1 880 255	-1 883 280	-3 025	0,2 %

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 52,2 miljoonalla eurolla.

Merkittävimmät tuloylitykset aiheutuvat budjetoimattomista saaduista avustuksista, vuokratulojen budjetointikäytännön muuttumisesta sekä kasvaneista asiakasmaksutuloista. Avustusylityksissä on kyse sosiaali- ja terveysministeriön kestävästä kasvun hankkeesta ja valtiovarainministeriön myöntämässä avustuksessa toiminnan käynnistämiseen. Vuokratulojen budjetointikäytännön muuttuminen liittyy sairaala-, kuntoutus ja hoivapalvelukokonaisuuden vuokriin. Maksutuloissa ylitystä on sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa sekä terveys- ja päihdepalveluissa.

Menojen ennustetaan ylittävän kokonaisuudessaan talousarvion 55,2 miljoonalla eurolla.

Menopuolella suurimmat ylitystä selittävät tekijät ovat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuksien ostot sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelukokonaisuuden vuokramenojen tekninen ylitys.

Muutosohjelma talouden tasapainottamiseksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti 19.9.2023 § 183 käynnistää talouden tasapainottamiseen tähtäävän muutosohjelman 2023–2026. Tavoitteena on muun muassa tiivistää tilankäyttöä, tarkastella vuokratyövoiman kustannuksia, lisätä tuloja nostamalla asiakasmaksut lakisääteiseen tasoon ja tehostamalla kustannusten perintää sekä kehittää toimivampia ja kustannustehokkaampia toimintatapoja.

Vuonna 2024 muutosohjelman kustannusvaikutuksiksi arvioidaan 29,2 miljoonaa euroa, joista tulojen lisäyksiä arvioidaan olevan 7,2 miljoonaa euroa ja menosäästöjä 22 miljoonaa euroa. Muutosohjelman vaikutukset sisältyvät ennusteeseen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen palvelukokonaisuuksien ennusteet

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluissa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 4,6 miljoonaa euroa. Menoissa ylityspainetta on noin 46,9 miljoonaa euroa ja toimintakatteen ennuste on 42,2 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan tulonlisäyksiä 0,3 milj. euroa ja menosäästöjä 4,4 miljoonaa euroa.

Suurimmat menojen ylityspaineet ovat asiakaspalvelujen ostoissa 40,5 miljoonaa euroa ja muiden palvelujen ostoissa 5,3 miljoonaa euroa sekä avustuksissa 1,8 miljoonaa euroa ja vuokratkustannuksissa 1,3 miljoonaa euroa. Säästöä ennustetaan henkilöstökustannuksissa ja tarvikkehankinnoissa yhteensä 2,2 miljoonaa euroa.

Tulojen ennustetaan ylittävän budjetin myyntituotoissa 6,9 miljoonaa euroa ja tuissa ja avustuksissa 1,4 miljoonaa euroa. Maksutuotoissa alitusta ennustetaan 2,4 miljoonaa ja muissa toimintatuotoissa 1,2 miljoonaa.

Vammaispalvelussa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 2,7 miljoonaa euroa ja menoissa ylityspainetta on noin 31,3 miljoonaa euroa, joka koostuu pääosin asiakaspalvelujen ostoista (noin 29,0 miljoonaa euroa). Avustuksissa kotitalouksille on ylityspainetta 3 miljoonaa euroa ja muissa tiliryhmissä 2,9 miljoonaa euroa. Alitusta tulee henkilöstökustannuksissa 2,4 miljoonaa euroa ja ostoissa tilikauden aikana 0,8 miljoonaa euroa.

Vammaispalvelujen oma toiminta vahvistui, kun moniammatillisen tuen yksikkö aloitti elokuussa 2024. Yksikön tavoitteena on ehkäistä uusien kriisijaksojen ostoja ja mahdollistaa vaativan tuen asiakkaiden kotiutuminen ostopalveluista. Vammaispalveluissa suunnitellaan vaativan työn ja päivätoiminnan järjestämistä liikkuvan tuen palveluna, jolloin ei tarvi-

ta suuria toimitiloja tai kiinteistöä. Suunnitelmissa on myös vähentää vuokratyövoiman käyttöä ja perustaa oma sijaispooli. Molempien vaatien yksiköiden toiminnan käynnistyminen on viivästynyt suunnitellusta aikataulusta.

Lastensuojelussa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 3,2 miljoonaa euroa ja menoissa ylityspainetta on 9,6 miljoonaa euroa. Ylitys muodostuu pääosin erityistason laitoshoidosta. Lastensuojelun laitoshoidon tarvitsevien lasten määrää on pyritty pitkäjänteisesti vähentämään vahvistamalla erityisesti nuorten monialaisia ja intensiivisiä avohuollon tukitoimia. Muutosohjelman mukaisista toimenpiteistä on käynnissä, muun muassa asiakkuus- ja palvelukriteerien tarkastelu, oman vastaanotto- ja perhehoidon saatavuuden parantaminen ja lastenkotitoiminnan toiminnan käyttöasteen nostaminen.

Lapsiperheiden hyvinvointi ja terveyspalveluissa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 0,4 miljoonaa euroa ja menoissa on ylityspainetta kaikissa isoissa tiliryhmissä. Toimintamenoissa ylityspainetta on 7,0 miljoonaa euroa. Henkilöstömenoissa ennustetaan ylitystä 2,5 miljoonaa euroa. Lapsiperheiden kotipalvelun asiakaspalvelujen ylitys on ennusteissa 0,5 miljoonaa euroa. Muiden palvelujen ostoissa ylityspainetta on 3,8 miljoonaa euroa, josta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tuottaman 1. asteen oppilashuollon arvioitu ylitys on 2,1 miljoonaa euroa.

Nuorten ja aikuissosiaalityön palveluissa tulojen arvioidaan alittavan budjetin 1,8 miljoonalla eurolla ja menojen alittavan budjetin 1,5 miljoonaa euroa. Alitusta on henkilöstömenoissa, avustuksissa ja asiakaspalvelujen ostoissa yhteensä 2,7 miljoonaa. Muiden palvelujen ostoissa on ylityspainetta 0,6 ja vuokrakuluissa 0,6 miljoonaa euroa. Muiden palvelujen ostojen ylityspaine johtuu muun muassa tulkkipalvelun kustannuksista sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tuottaman 2. asteen oppilashuollon ylityksestä.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen yhteisissä kustannuksissa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 0,1 miljoonaa euroa. Menoissa on ylityspainetta 0,5 miljoonaa euroa. Ylitykset johtuvat muun muassa hankekirjauksista sekä Lapset SIB- hankkeen tulospalkkioista vuodelle 2024.

Terveys- ja päihdepalvelut

Terveys- ja päihdepalveluissa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 10,6 miljoonaa euroa. Menoissa on ylityspainetta 23,3 miljoonaa euroa ja toimintakatteen ennuste on 12,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan lisätuloja 4,2 miljoonaa euroa ja kustannussäästöjä 3,1 miljoonaa euroa.

Suurimmat ylityspaineet menoissa on asiakaspalvelujen ostoissa (17,7 miljoonaa euroa), muiden palvelujen ostoissa (6,5 miljoonaa euroa), ostoissa ja tavarahankinnoissa (5,6 miljoonaa euroa) ja vuokratustannuksissa (1,2 miljoonaa euroa). Vastaavasti henkilöstömenoissa ennustetaan säästöä noin 7,6 miljoonaa euroa.

Tulojen ennustetaan ylittävän budjetin maksutuotoissa noin 5,1 miljoonaa euroa, myyntituotoissa noin 3,1 miljoonaa euroa ja tuet ja avustukset -tiliryhmässä noin 1,3 miljoonaa euroa.

Terveysasemilla ja sisätautien poliklinikalla tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 1,7 miljoonaa euroa ja menojen ennustetaan toteutuvan budjetin mukaan. Henkilöstökulujen säästöt kompensoivat ylityspaineen palvelujen ostoissa, jota aiheutuu esimerkiksi omahoitotarvikejakelusta ja laboratoriopalveluista.

Asumis-, kriisi- ja päihdepalveluissa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 4,7 miljoonaa euroa ja menoissa on ylityspainetta 12,8 miljoonaa euroa. Valtaosa ylityspainesta on asiakaspalvelujen ostoissa 12,3 miljoonaa euroa. Ylityspainetta on myös vuokratustannuksissa 1,6 miljoonaa euroa ja muiden palvelujen ostoissa ja muissa ostoissa yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökustannuksissa ennustetaan säästöä 1,7 miljoonaa euroa.

Asiakaspalvelujen ostojen ylitys johtuu suuresta tuetun asumisen palvelutarpeesta ja osaltaan asumisen tuen sopimusten indeksikorotuksista sekä päihdepalveluissa lisäksi opioidikorvaushoidon kustannusnoususta.

Psykiatriassa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 2,1 miljoonaa euroa ja menoissa on ylityspainetta 6,2 miljoonaa euroa, joka koostuu pääosin henkilöstökustannuksista ja palvelujen ostoista. Ylityspaine johtuu pääosin vuokratyövoiman käytön lisääntymisestä sekä HUSille tarjottavasta päivystystyöstä, joka laskutetaan HUSilta ja näkyy tuloissa.

Suun terveydenhuollossa tulojen arvioidaan ylittävän 2 miljoonaa euroa ja menoissa on ylityspainetta 4,3 miljoonaa euroa. Ylityspainetta on asiakaspalvelujen ostoissa 5,8 miljoonaa euroa ja muiden palvelujen ostoissa 1,4 miljoonaa euroa, mutta vastaavasti henkilöstömenoissa ennustetaan säästöä 2,8 miljoonaa euroa.

Terveys- ja päihdepalvelujen yhteisten menojen arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisena.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 30,7 miljoonaa euroa, menoissa on ylityspainetta 19,8 miljoonaa euroa ja toimintakatteen ennuste on 10,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan lisätuloja 2,7 miljoonaa euroa ja kustannussäästöjä 12,3 miljoonaa euroa.

Menojen ja tulojen suurin ylityspaine koostuu ulkoisista vuokrista. Vuokrat ylittyvät tuloissa 24,3 ja menoissa 30,1 miljoonaa euroa. Vuokrien kasvu johtuu pääosin tiliointikäytännön muutoksesta. Ostopalveluissa asukastilojen vuokrat tiliöitiin aiemmin asiakaspalvelujen ostot -tiliryhmään, nyt vuokratilille, kuten tulotkin. Oman palvelun osalta asukasvuokrien kustannukset ja tulot eivät aiemmin ole näkyneet sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen kirjanpidossa.

Muiden palvelujen ostot -tiliryhmän ylityspaine on 23,1 miljoonaa euroa, joka johtuu pääasiassa vuokratyövoiman käytöstä. Vastaavasti säästöä ennustetaan henkilöstömenoissa 29,1 miljoonaa euroa, asiakaspalvelujen ostoissa 3,6 miljoonaa euroa ja avustuksissa kotitalouksille 1,1 miljoonaa euroa.

Arviointitoiminnassa tulojen arvioidaan ylittävän 8,3 miljoonaa euroa ja menoissa on ylityspainetta 8,9 miljoonaa euroa. Ylityspaine johtuu asumispalvelujen vuokrakustannuksista 15,0 miljoonaa euroa. Vastaavasti säästöä ennustetaan henkilöstökustannuksissa 1,7 miljoonaa euroa, asiakaspalvelujen ostoissa 3,6 miljoonaa euroa, avustuksissa kotitalouksille 1,0 miljoonaa euroa.

Kotihoidossa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 4,9 miljoonaa euroa ja menojen alittuvan 1,5 miljoonaa euroa. Tuloylitys syntyy maksutuloista. Menojen osalta säästöä muodostuu henkilöstökuluista 19,4 miljoonaa euroa. Vastaavasti muiden palvelujen ostot ylittävät budjetin 17 miljoonaa euroa, josta merkittävin osa muodostuu vuokratyövoimasta.

Seniorikeskuksissa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 15,8 miljoonaa euroa ja menojen ylittävän budjetin 9,8 miljoonaa euroa. Merkittävin syy on vuokratulojen ja menojen tekninen ylitys.

Helsingin sairaalassa tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 1,5 miljoonaa euroa ja menoissa on ylityspainetta 4,8 miljoonaa euroa. Menoissa ylityspainetta on muiden palvelujen ostoissa 5,9 miljoonaa euroa, joka johtuu vuokratyövoiman käytöstä ja tukipalveluiden hinnankorotuksista sairaaloissa (muun muassa pesula, siivous ja ravitsemuspalvelut). Muissa ostoissa ylitystä ennustetaan 0,6 miljoonaa euroa. Säästöä ennustetaan henkilöstömenoissa, asiakaspalvelujen ostoissa ja vuokrakustannuksissa.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen yhteisissä menoissa ennustetaan alitusta 1,4 miljoonaa euroa. Alitus johtuu pääosin rintamaveteraanien palveluista, jotka ovat maksuttomia rintamaveteraaneilla ja oikaistaan käyttömenoista taseeseen.

Pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 0,2 miljoonaa euroa. Menoissa on ylityspainetta 1,2 miljoonaa euroa ja toimintakatteen ennuste on 0,9 miljoonaa euroa alijäämäinen. Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan kustannussäästöjä 0,4 miljoonaa euroa.

Ylitys johtuu kunta-Helsingin järjestämisvastuulle kuuluvien varautumisen ja väestönsuojeluun liittyvien tehtävien tuottamiseen sekä tilanne- ja johtokeskustehtävien kokoamiseen. Väestönsuojelusta laskutetaan noin 1 miljoonaa euroa kaupunginkanslialta ja kaupunkiympäristön toimialalta. Tilanne- ja johtokeskustehtävistä laskutetaan muilta hyvinvointialueilta ja kohdennetaan toiminnan käynnistämisen valtionavustuksen tuloja noin 0,2 miljoonaa euroa.

Sisäministeriö on myöntänyt Helsingin kaupungille pelastajakoulutuksen järjestämiseen vuonna 2024 Helsingin pelastuskoulussa yhteensä 2 miljoonaa euroa. Pelastuskoulun kustannusten ennustetaan toteutuvan myönnetyn avustuksen mukaisesti.

Toimialan yhteiset palvelut

Toimialan yhteisten palvelujen menojen arvioidaan alittavan budjetin 2,9 miljoonaa euroa ja toimintakatteen ennuste on 3 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Henkilöstökustannuksissa ennustetaan säästöä 0,3 miljoonaa euroa ja palvelujen ostoissa 2,6 miljoonaa euroa. Toimialan yhteisiin palveluihin budjetoidaan kanslian palvelusopimus.

Toimialan yhteiset menot

Toimialan yhteisten tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 5,9 miljoonaa euroa ja menojen alittavan 32,9 miljoonaa euroa. Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan kustannussäästöjä 1,8 miljoonaa euroa. Toimialan yhteisiin menoihin budjetoidaan muun muassa toimialan vuokratkustannukset, yhteiset tilahankkeet, keskitetyt atk-palvelut, Apotin kustannukset, toimialan palkkatukityöllistetyt, kaupungin palkkaohjelmaan ja lomapalkkavelkaan liittyvät varaukset sekä työsuhdeasuntojen subventiot. Säästöä ennustetaan pääosin vuokratkustannuksissa 14,3 miljoonaa euroa, henkilöstökustannuksissa 4,8 miljoonaa euroa (palkkaohjelman ja työkyvyttömyysmaksujen varaus budjetissa keskitysti yhteisissä menoissa ja toteutuu palveluissa) ja ostoissa 14,9 miljoonaa euroa.

(5 10 02) HUS-yhtymä (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	ENNUSTE 3/24	ERO TA	ERO TA %
Menot	790 068	810 800	820 312	9 512	1,2 %

HUS-yhtymä ennustaa Helsingin palvelutuotannon olevan 796,6 miljoonaa euroa eli alittavan talousarvion palvelutuotannon osalta 14,1 miljoonalla eurolla. HUS-yhtymä ennustaa koko yhtymän tilikauden alijäämäksi 65,4 miljoonaa euroa, josta Helsingin osuus on 23,6 miljoonaa euroa. Yhteensä HUS-yhtymä ylittää talousarvion 9,5 miljoonalla eurolla.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaosto antoi 20.12.2023 lausunnon, jonka mukaan Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin tulee varovaisuuden periaatteen mukaisesti kirjata kirjanpitoonsa osuus HUS-yhtymän alijäämästä vastaisena menona tai menetyksenä, jos kirjanpitolaissa tarkoitetut kirjaamisen edellytykset täyttyvät.

Alijäämä esitetään jäsenenä olevien hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kirjanpidossa pakollisena varauksena tai siirtovelkana, jos sitä ei kyetä kattamaan hyvinvointiyhtymän muilla tuloilla.

Helsingin HUS-yhtymän ennuste on kirjanpitolautakunnan ohjeistuksen mukainen, jossa HUS-yhtymän Helsingin ennusteessa on huomioitu arvioitu alijäämän osuus ennusteessa.

Investoinnit

Investointien rahoitus sisältyy valtion yleiskatteelliseen rahoitukseen. Investointeihin toimialalla budjetoitu talousarviomääräraha ei ole sitova kaupunginvaltuustoon nähden.

Investoinnit (1000 euroa):

	TP 2023	TA 2024	ENNUSTE 3/24	ERO TA	ERO TA %
Tietotekniikkahankinnat	800	2 970	2 920	-50	-1,7 %
Muut hankinnat	11 866	6 745	6 838	93	1,4 %
Yhteensä	12 666	9 715	9 758	43	-0,3 %

Investointien ennustetaan ylittävän talousarvion noin 0,1 miljoonaa euroa, joka johtuu muista ennakoimattomista hankinnoista.

Kaupunkistrategian, palvelustrategian ja toimintasuunnitelmien toimenpiteiden edistyminen

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategian 2023–2025 lisäksi toimintaa ohjaa valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollolle sekä pelastustoimelle asetetut tavoitteet sekä Kas-

vun paikka -strategia vuosille 2021–2025. Kaupunkistrategiaa toteutetaan kärkihankkeiden ja ohjelmaryhmien puitteissa, erityisesti keskitettyen segregaatoin ehkäisyyn.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen näkökulmasta keskeisiä kaupunkistrategian, palvelustrategian ja palvelutason tavoitteita ovat muun muassa helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden parantaminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, alueiden ja väestöryhmien eriytyminen ehkäiseminen, tiedolla johtamisen ja digitalisaation kehittäminen, henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistaminen sekä vastuullisen taloudenpidon edistäminen.

Kaupunkistrategian toteutumisessa on tunnistettu useita onnistumisia, kuten sähköisten ja etäpalvelujen lisääntyminen, pelastustoimen toimintavalmiuden parantuminen, mielenterveys- ja päihdepalvelujen vahvistaminen uudella Mieppi-palvelupisteellä sekä asunnottomuuden vähentäminen. Myös terveysaseman kiireettömän hoidon saatavuutta pyritään edelleen lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämisellä, palvelusetelitoiminnalla sekä ulkoisella palveluhankinnalla.

Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin palveluketjun rakentamista ja käyttöönottoa jatketaan. Myös lapsiperheiden varhaisen tuen mallia sekä lähisuhdeväkivalta lapsiperheissä -palveluketjun kehittämistä jatketaan. Lisäksi varmistetaan erityispalvelut toistuvasti ja vakavasti rikoksilla oireileville alaikäisille monialaisessa yhteistyössä muun muassa poliisin kanssa.

lääkkäiden mielekästä kotona asumista ja muistiystävällistä toimintaa tuetaan hyödyntämällä ikäystävällistä teknologiaa ja vahvistamalla iäkkäiden toimintakykyä parantavia ennaltaehkäiseviä ja digitaalisia palveluja. Palvelutarpeen arviointia on kehitetty, työnjakoja yhtenäistetty sekä asiakkaan hoitoketjua sujuvoitettu.

Palvelustrategiaa toimeenpannaan pääasiassa toimialatasoisissa ohjelmissa ja suunnitelmissa, kuten muutosohjelmassa, Kestävän kasvun hankkeessa ja omavalvontaohjelmassa sekä verkostoissa, kuten HUS-ohjauksen verkostossa. Näiden toteutumista seurataan omilla seurantasuunnitelmillaan. Strategiseen johtamiseen panostetaan ja valmistellaan kaupunkistrategian ja palvelustrategian sovittamista vahvemmin yhteen tulevalle strategiakaudelle.

Monituottajamallia on hyödynnetty ja tuotantotapa-analyysijä on käytetty palvelujen kehittämisessä ja tuotantotaparakenteen optimoinnissa. Valvontatyötä on yhdenmukaistettu ja omavalvontaohjelma päivitetty. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen tietojohdantamiseen on laadittu suun-

05.11.2024

Asia/3

nitelma, joka tukee palvelustrategian tavoitteita. Erikoissairaanhoidon ohjausta ja kumppanuutta Helsingin kaupungin, hyvinvointialueiden ja HUSin välillä on vahvistettu ja kustannusten ennustettavuutta parannetaan edelleen.

Palvelukustannusten, sitovien ja yhteisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden ja kaupunkiyhteisten tavoitteiden toteutuminen kuvataan tämän esityksen liitteissä 1-3.

Arvio merkittävimmistä toimintaympäristön ja palvelutuotannon riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Epävarmuutta ennusteeseen aiheuttavat edelleen mahdolliset muutokset kesken talousarviovuoden.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja strategiajohtaja, puhelin: 09 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

1	Sitovat tavoitteet
2	Kaupunkiyhteiset tavoitteet
3	Palvelukustannukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 13.08.2024 § 154

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 23.04.2024 § 78

4

Terveysasemien palveluhankinnan puoliväliarvioinnin loppuraportti

HEL 2024-014171 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää merkitä tiedoksi terveysasemien palveluhankinnan puoliväliarvioinnin loppuraportin.

Puoliväliarvioinnin loppuraportti tarjoaa arvion nykytilanteesta, oppeja jatkokehitykseen sekä suosituksen kaupunkilaisten terveystalujen tarpeita tyydyttävän palvelutuotannon mallin laatimiseen tulevaisuudessa. Terveysasemapalvelun ostamista suositellaan jatkettavan ja palveluhankinta tulisi nähdä jatkumona.

Esittelijän perustelut

Terveysasemien johtajalääkäri ***** sekä ***** (Medielli Oy) ja ***** (Medielli Oy) ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Johdanto

Terveysasemapalvelujen hankinta paransi kuntalaisten palvelujen saatavuutta lautakunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti ja kokonaisvaltaisen arvioinnin mukaan myös asiakas- ja henkilöstökokemus, kustannustehokkuus ja vaikuttavuus ovat olleet hyvällä tasolla.

Raportti kuvaa hankintaa menestykseksi, ja että kehitystyö voi lisätä tehokkuutta entisestään.

Taustaa

Kaupunginvaltuusto oikeutti 10.6.2020 § 158 sosiaali- ja terveystalukunnan toteuttamaan terveysasemapalvelujen määräaikaisen hankinnan kahdella alueella. Sosiaali- ja terveystalukunta on päätöksellään 1.12.2020 § 234 hyväksynyt terveysasemapalveluiden kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala kilpailutti terveysasemapalvelut kahdelle terveysasemalle vuosien 2020–2021 aikana. Sopimuksen mukainen palvelutuotanto käynnistyi 1.10.2021 Ruoholahden ja Kannelmäen terveyskeskuksissa. Perussopimuskausi on neljä vuotta, jonka jälkeen tilaaja voi halutessaan yksipuolisella päätöksellä jatkaa sopimusta yhdellä enintään kahden vuoden mittaisella optiokaudella. Kannelmäen terveysasemasopimus purettiin 24.5.2023 erikoislääkä-

05.11.2024

Asia/4

reiden määrän vajeen vuoksi. Kannelmäen uutena palvelun tuottajana jatkaa Ruoholahden terveysasemapalvelujen tuottaja.

Ostopalveluterveysasemien toimintaa ja tuloksia seurataan tiiviisti ja tehdään puolivälitarkastelu, joka raportoidaan lautakunnalle. Puolivälitarkastelussa ostopalveluterveysasemien suoriutumista ja toimintatapoja verrataan myös kaupungin omien terveysasemien tuotantoon kolmannen puolueettoman osapuolen taholta. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan terveys- ja päihdepalvelujen johtaja päätti 26.4.2024 § 48 valita käydyn tarjouskilpailun perusteella terveysasemapalveluhankinnan puolivälisarvioinnin palveluntuottajaksi Medielli Oy:n.

Terveysasemapalvelun puolivälisarviointi loppuraportti

Medielli Oy:n terveysasemapalvelun loppuraportin mukaan puolivälisarvioinnissa keskityttiin kolmeen avainkysymykseen: hankintaprosessin onnistumiseen, hankinnan ja kilpailutuksen kohteena olevien terveysasemien johtamiseen sekä kyseisten terveysasemien suoriutumiseen verrattuna kaupungin omiin asemiin.

Hankintaprosessi

Terveysasemapalvelun hankintaprosessi tulisi nähdä jatkumona, jonka pohjaksi kannattaisi laatia ja resursoida terveysasemien ja sisätautien poliklinikan palvelutuotannon malli tukemaan palvelujen ostopalvelutoimintaa terveysasemien ja sisätautien poliklinikan palvelujen ja hankintatoimen välillä. Palveluhankintasopimusten omistajuus ja toimijoiden roolit ja vastuut kannattaisi myös määrittää, jotta niistä syntyy kaupungin sisälle selkeä yhteinen näkemys.

Hankintojen valmisteluun ja ohjaamiseen suositellaan otettavaksi käyttöön ohjaamista tukevia työkaluja (muun muassa projektihallintajärjestelmä), joilla saadaan kerrytettyä dokumentaatiota ja seurattua palveluhankintojen tilaa. Niillä turvataan myös jatkuvuus ja riippumattomuus yksittäisistä toimijoista.

Johtaminen

Johtaminen on perustunut tilannekohtaiseen ongelmanratkaisuun ja se on rakentunut toiminnan kehittyessä. Tämä lähestymistapa on ollut tehokas vastaamaan yllättäviin tilanteisiin ja tarpeeseen löytää ratkaisuja nopeasti, mutta se on myös vaatinut vastuuhenkilöiltä paljon työtä ja joustavuutta. Vastuiden ja tehtävien määrittely on ollut jossain määrin epäselvää. Tämä on johtanut siihen, että yhteistyön kannalta merkittäviä asioita, kuten yhteiskehittämisen mahdollisuudet, intressit ja päätösten hyväksyttävyyys, on voinut jäädä katveeseen.

Tiedonkulun avoimuus ei ole aina ollut riittävää, mikä on aiheuttanut epäluottamusta organisaatioiden sisällä. Vaikka kahdenvälisessä kanssakäymisessä ei koettu ongelmia, tiedonkulussa laajemmin on ollut puutteita, viiveitä ja epäluotettavuutta, mikä on vaikeuttanut sujuvaa yhteistyötä ja päätöksentekoa.

Paljon palveluja käyttävien (PPT) asiakkaiden prosessia ei ole johdettu systemaattisesti Helsingin ja palveluntuottajien yhteistyönä, eikä PPT-asiakkaiden määrää tai prosessien yhdenmukaista toteutumista monialaisesti ollut tiedossa. Tämä on johtanut siihen, että hoidon jatkuvuus ja kohdentaminen eivät ole olleet optimaalisia eikä monialaisen yhteistyön hyödyntämisessä ole päästy parhaaseen mahdolliseen tasoon.

Palveluhankinnan alkuvaiheessa vaikuttavuusmittareita saatiin niukasti käyttöön. Osaamisen kehittyttyä on mahdollista rakentaa sekä kannustin-sanktio –malliin että jatkuvaan, systemaattisesti johdettuun kirittämiseen tarkoitettuja vaikuttavuusmittareita.

Vaikuttavuusmittareiden käyttöönotolla ja johtamisella toiminta siirtyy pelkän saatavuuden korostamisesta kohti terveyshyödyn tuottamista ja vaikuttavuuden parantamista, hoitovajeasiakkaita saadaan lisää hoidon piiriin ja kansansairauksien hoito tehostuu. Toiminnan laajentaminen koko kaupunkiin kannustaa kaupungin omia asemia johtamaan vastavia omia prosesseja tehokkaammin.

Suorituskyky

Palveluhankinnan piiriin kuuluvien ostopalveluterveysasemien suorituskykyä arvioitiin Quadruple Aim -viitekehysten mukaisesti. Viitekehys tarkastelee terveydenhuollon laatua neljällä ulottuvuudella: asiakaskokemus, henkilöstökokemus, kustannustehokkuus ja vaikuttavuus.

Asiakaskokemuksen ja laadun kokonaisuutta on tarkasteltu painottaen saatavuuden mittareita, joita kaupunki on myös korostanut onnistumisen arvioinnissa. Net Promoter Score (NPS), muistutukset ja potilasturvallisuusilmoitukset (Haiprot) tarkentavat kuvaa asiakastyytyväisyyden, hoidon laadun, ja potilasturvallisuuden näkökulmista. Asiakaskokemusmittarin Net Promoter Score (NPS) vastaajia oli suhteellisen vähäinen määrä (vastaajia noin 2,4 prosenttia lähikontakteista), joten sen perusteella johtopäätösten tekeminen on rajallista.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) asiakastyytyväisyyskyselyssä on kolme osa-aluetta: asiakkaaksi tulo, asiakkaana olo ja jatkohoito. Ruoholahden terveysasema pärjäsi erinomaisesti 2022 kyselyssä. Uutena asemana asiakkaat olivat todennäköisesti tyytyväisiä palveluiden tulosta lähemmäksi. Vuoden 2024 kyselyssä asiakaskokemus lähestyi kaupungin terveysasemien keskiarvoa. Kannelmäki sijoittui vuonna

2022 tuloksissa kaupungin terveysasemien häntäpäähän. Arvioinnissa tulee huomioda, että alueen asukkaat ovat suhtautuneet todennäköisesti keskimääräistä kriittisemmin terveysasemaan siellä olleiden ongelmien takia. Vuoden 2024 tuloksissa Kannelmäen terveysasema lähestyy tuloksissa kaupungin terveysasemien keskiarvoa.

Asiakkaiden antamien negatiivisten palautteiden ja muistutuksien vähäisyyden saannissa Ruoholahti asettuu parhaimpien joukkoon ja Kannelmäki kaupungin keskitasolle. Potilasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien (Haipro) alhainen määrä molemmilta asemilta voi viitata tarpeeseen kehittää potilasturvallisuuskulttuuria. Tarkempi sisällöllinen analyysi haittatapahtumista ei ollut mahdollista datan puutteellisuuden vuoksi.

Ruoholahden terveysasema sijoittuu saatavuudeltaan kaupungin terveyskeskuksien parhaimmaksi bonus-sanktiomallin mittareilla (T3 ja takaisinsoiton viive), mutta yhdeksänneksi kun arvioidaan hoitoon pääsyä hoitotakuun (14 vrk) rajoissa. Kannelmäki suoriutuu myös hyvin koko kaupungin terveyskeskuksien mittakaavassa ja ylittää jopa toiseksi parhaimpaan sijoitukseen 14 vrk sisällä hoitoon päässeiden osuudessa.

Kahden ostopalveluterveysaseman taloudellinen suorituskyky on tarkastelun perusteella samalla tasolla kuin Helsingin itse tuottamat terveysasemapalvelut. Kaikkien potilaskontaktien yhteenlaskettu hinta vaihtelee merkittävästi eri terveysasemien välillä, mutta kilpailutettujen asemien kustannustaso on vertailukelpoinen kaupungin omiin toimijoihin nähden. Ruoholahden terveysaseman suorituskyky on tässä vertailussa hyvä. Kannelmäki sen sijaan suoriutuu heikommin, ja sijoittuu vertailussa korkeimpaan kustannusluokkaan.

Tarkasteltaessa lääkärkontaktien hintaa, Ruoholahti sijoittuu keskitasolle, mikä viittaa hyvään tasapainoon kustannusten ja palvelun laadun välillä. Kannelmäki puolestaan on tässä vertailussa alimmassa neljänneksessä, mikä viittaa siihen, että lääkärikäyntien kustannustehokkuudessa on kehittämisen varaa.

Ostopalveluterveysasemat näyttävät myös suoriutuvan hoidon tarpeeseen vastaamisesta vähemmällä kontakteilla verrattuna kaupungin omiin asemiin. Tämä viittaa siihen, että tämän palvelutuotantomallin yksiköt ovat kyenneet tarjoamaan palveluja tehokkaasti ja ratkaisemaan potilaiden ongelmia vähemmällä kontakteilla. Tämä resurssien optimaalinen käyttö tukee sekä taloudellista suorituskykyä että vaikuttaa vertailun tuloksiin.

Kannelmäen ja Ruoholahden terveysasemien kustannustehokkuudessa on keskinäisiä eroja, ja ne pärjäsivät Helsingin terveysasemien kokonaisvertailussa hyvin. Hoito ensikontaktissa -mittarissa Ruoholahden

terveysasema suoriutuu erinomaisesti, sillä 60–70 prosenttia potilaiden asioista hoituu ensimmäisellä yhteydenotolla. Kannelmäen terveysasemalla vajaa puolet asioista hoitui ensikontaktissa, mikä viittaa tehottomampaan hoitoprosessiin ja suurempaan resurssien käyttöön potilaan ongelman ratkaisemiseksi.

Erikoissairaanhoidon läheteiden osalta ostopalveluterveysasemat kirjoittavat niitä keskimääräistä vähemmän suhteessa väestöpohjaan, mikä on kustannustehokkuuden näkökulmasta myönteistä, sillä tarpeettomien läheteiden välttäminen vähentää erikoissairaanhoidon kuormitusta ja kustannuksia. Molemmilla asemilla käytettiin tehokkaasti fysioterapeutteja vähentämään lääkäreiden kuormaa. Lääkarien etänä antaman hoidon määrissä asemat jäivät kaupungin sisäiseen tuotantoon verrattuna keskitason alapuolelle.

Palveluhankinnan piiriin kuuluvilla ostopalveluterveysasemilla työntekijäytyväisyys on ollut tarkastelujaksolla hieman parempi verrattuna Helsingin omiin terveysasemiin. Löydös viittaa siihen, että henkilöstö kokee työolosuhteet ja työilmapiirin positiivisemmin tämän palvelutuo-
tantomallin yksiköissä. Sairaspoissaoloja asemilla on ollut jonkin verran vähemmän kuin kaupungin omilla asemilla, vaikka käytettävissä oleva data olikin rajallista. Työntekijöiden vaihtuvuudesta ei saatu luotettavia lukuja, joten sen osalta johtopäätöksiä ei voitu tehdä. Näiden tietojen perusteella ostopalveluterveysasemat näyttävät onnistuneen luomaan henkilöstölle vähintään vastaavat työolosuhteet kuin kaupungin omat terveysasemat keskimäärin. Ero ei kuitenkaan ole kovin merkittävä eikä kumpikaan asema sijoittunut vertailussa ensimmäiselle sijalle.

Vaikuttavuusmittareissa keskitytään kansansairauksien ja pitkäaikais-
sairauksien ennaltaehkäisyyn ja hyvän hoidon näkökulmiin. Koko kaupungin tasolla tyyppin 2 diabeetikoiden olennaisinta hoitotasapainon mittaria HbA1c (pitkäaikainen verensokeri) käytetään hyvin eikä asemien välillä ole suuria eroja. Osuus niistä diabeetikoista, joilla HbA1c on hoitotasolla, on pienentynyt koko kaupungin tasolla keskimäärin kaksi prosenttiyksikköä vuodesta 2021 vuoteen 2024. Kannelmäen hoitotasolla olevien osuus on tippunut kaupungin keskitason verran. Ruoholahden osalta vertailua ei ole mahdollista tehdä. Verenpainetautia sairastavien kohdalla hoitotasapaino vaihtelee merkittävästi. Parhaiten ja heikoimmin suoriutuvien yksiköiden välillä on jopa kymmenen prosenttiyksikön ero. Koko kaupungin terveyskeskusten tasolla hoitotaso on kuitenkin parantunut kolme prosenttiyksikköä. Kannelmäessä hoitotaso on parantunut yhden prosenttiyksikön verran, Ruoholahden osalta vertailua ei ole mahdollista tehdä. Indikaattorikirjauskattavuudessa palveluhankinnan piirissä olevat terveysasemat suoriutuivat keskitasoa heikommin.

Yhteenveto

Tarkasteltujen ostoterveysasemien suorituskyky on ollut hyvä, mikä luo vahvat perusteet terveysasemapalvelujen hankinnan jatkamiselle. Yhteistyö Helsingin kaupungin terveysasemien sisällä ja osapuolten välillä on koettu toimivana ja hyödyllisenä, mikä on mahdollistanut tehokkaan ja sujuvan toiminnan.

On tärkeää huomata, että terveysasemapalvelun tuotannon hankkiminen ei ole automaattinen ratkaisu monimutkaisiin haasteisiin, kuten palveluiden saatavuuteen tai terveyshyötyjen maksimoimiseen. Oikein johdettuna yksityiset palveluntuottajat voivat kuitenkin auttaa turvaamaan palveluiden saatavuutta, ja tällainen palveluhankintamalli tukee myös kaupungin oman palvelutuotannon kehittämistä ja toimintatapojen parantamista. Yhteistoiminta kannustaa jatkuvaan kehittymiseen ja laadukkaampaan palveluun.

Nykyiset sopimuskaudet päättyvät syyskuussa 2025. Helsingin kaupunki on päättänyt jatkaa Ruoholahden sopimusta vuoteen 2027 ja myös Kannelmäen uusi sopimus on voimassa 2027 saakka. Laaditun puoliväliarvioinnin perusteella suositellaan kerättäväksi kokemuksia ja näkemyksiä nyt käynnissä olevan toiminnan valmistelussa ja toimeenpanossa mukana olleilta henkilöiltä, jotta niitä voidaan hyödyntää seuraavan palveluhankinnan valmistelussa.

Lisäksi ennen seuraavaa hankintaa suositellaan päivitettäväksi terveysasemien palvelutuotannon malli, joka auttaa valmistelemaan seuraavan palveluhankinnan siten, että se tukee kaupunkilaisten palveluiden saatavuuden ja laadun kehittymistä. Hyvin suunniteltu malli varmistaa, että monipuolinen palvelutuotanto tukee kaupungin laajempia tavoitteita ja tuo parhaat mahdolliset hyödyt erityisesti terveyspalveluita tarvitseville kaupunkilaisille.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 09 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Terveysasemien palveluhankinnan puoliväliarvioinnin loppuraportti 25.10.2024
- 2 Terveysasemien palveluhankinnan puoliväliarvioinnin loppuraportti 25.10.2024 (henkilötiedot poistettu)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

05.11.2024

Asia/5

5

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minna Lindgrenin ym. valtuustoaloitteesta koskien omalääkärimallia Helsingin terveyskeskuksiin

Pöydälle 22.10.2024

HEL 2024-006011 T 00 00 03

Terveysasemien johtajalääkäri ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Minna Lindgrenin ja 29 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien omalääkärimallia Helsingin terveyskeskuksiin:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki ottaa käyttöön Omalääkäri 2.0 -mallin mukaiset moniammatilliset omahoitotiimit kaikissa terveyskeskuksissaan paljon hoitoa tarvitseville helsinkiläisille. Aloitteessa todetaan, että tehokkaimmin malli on toiminut moniammatillisena omahoitotiiminä, jossa sama lääkäri, hoitaja ja tarvittaessa muut ammattilaiset vastaavat paljon hoitoa tarvitsevista asiakkaista säästäen terveydenhuollon kustannuksia ja parantaen asiakas- ja työtyytyväisyyttä, hoidon laatua ja jatkuvuutta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti 3.9.2024 § 174 palauttaa asian sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalle uudelleen valmisteltavaksi aloitevastauksen täsmennyksiä varten. Uudessa aloitevastauksessa on kuvattu Helsingin paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden tuki (PPT-tuki) ja jatkosuunnitelma sen varmistamiseen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin terveys- ja hyvinvointikeskuksissa on kehitetty prosessi, joka tukee paljon palveluja tarvitsevia asiakkaita toimialan terveys- ja hyvinvointikeskus (THK) -toimintamallissa. Siihen sisältyy omalääkäriin nimeäminen PPT-asiakkaille, joten Omalääkäri 2.0 -mallin rakentamista erikseen sen rinnalle ei nähdä tarpeelliseksi.

Helsingin paljon palveluja tarvitsevien tuki käytännössä

Paljon palvelua tarvitsevien tukimuotoa (PPT-tuki) tarjotaan Helsingin sosiaali- ja terveystalouksissa asiakkaille, joilla on monialaisia ja pitkäaikaisia sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeita eri elämäntilanteilla. Asiak-

kailla on monesti merkittäviä haasteita arjessa pärjäämisessä, he voivat käyttää runsaasti sosiaali- ja/tai terveystalv palveluja, tai heillä on sosiaalihoitolain mukainen erityisen tuen tarve. Tukea tarjotaan myös asiakkaille, joilla on useita terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä riskitekijöitä, vaikka heillä ei olisi merkittäviä arjen haasteita. PPT-tuen tavoitteena on tarjota asiakkaalle koordinoitua ja oikea-aikaista tukea kokonaisvaltaisesti.

Asiakkaat tulevat paljon palvelua tarvitsevien tuen piiriin, joko nykyisiä palveluista tai uusina asiakkaina ja heidän tarpeensa arvioidaan yhdessä ammattilaisten kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset arvioivat asiakkaan tarpeita monialaisesti ja laativat yksilöllisen asiakas-, hoito- ja palvelusuunnitelman. PPT-tuen tavoitteena on vähentää palvelujen päällekkäisyyksiä, ennakoida palvelutarvetta, vahvistaa monialaista yhteistyötä ja integroida sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut asiakkaalle sujuvaksi kokonaisuudeksi. Asiakas saa mahdollisuuden osallistua aktiivisesti oman palvelupolkinsa suunnitteluun, ja palvelusuunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti ja päivitetään tarvittaessa.

PPT-tuessa keskeistä on palvelun ja hoidon jatkuvuutta asiakkaalle varmistava Omatiimi, joka kootaan yksilöllisesti asiakkaan tarpeiden mukaan. Jos asiakkaalla on tarvetta esimerkiksi terveysaseman, suunterveyden, psykiatrian ja aikuissosiaalityön palveluille, hänellä on nimettyinä työntekijät näistä palveluista. Työntekijät toimivat yhdessä tuottaen palveluita, jotka tukevat, hoitavat ja kuntouttavat asiakasta. Omatiimin ammattilaisista asiakkaan kokonaisuutta koordinoi terveydenhuollon hoitovastaava ja tarvittaessa sosiaalihoollon omatyöntekijä yhteensovittaen asiakkaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuuden. Omatiimin ammattilaiset toimivat tarvittaessa työparina yhdessä yli sosiaali- ja terveydenhuollon rekisterirajojen ja toimivat asiakkaan yhteyshenkilöinä/kontakteina palveluihin.

PPT-tuessa tärkeää on myös se, että asiakkaille nimetään aina Omatiimiin myös jatkuvuutta omalta osaltaan toteuttava perusterveydenhuollon omalääkäri. Omalääkäri vastaa perusterveydenhuollossa lääketieteellisestä hoidosta, diagnooseista ja hoitosuunnitelmasta sekä seuraa terveydentilaa ja tekee klinisiä päätöksiä. Palvelujen jatkuvuutta tukevat Omatiimin roolit varmistavat, että sosiaali- ja terveystalv palvelut toimivat yhdessä ja ylläpitävät yhteyden asiakkaaseen. Kun asiakkaan kanssa työskentelee pitkäjaksoisesti samat henkilöt monialaisesti, he oppivat työskentelemään yhdessä asiakkaan parhaaksi pitkäjänteisesti ja ennakoivasti.

Helsingin sosiaali- ja terveystalv palveluissa terveydenhuollon kokonaisuutta koordinoiva hoitovastaava on nimetty noin 20 prosentille helsinkiläi-

sistä. Helsingin terveysasemilta on omalääkäreitä nimetty 35 prosentille väestöstä. Terveysasemien asiakkuuksien osuudesta tämä luku on suurempi, koska asiakkuusmäärä on pienempi suhteessa väestön määrään. On sovittu, että kaikilla terveysasemilla omalääkäreiden ja hoitovastaavien nimeämistä vahvistetaan. Joillakin terveysasemilla omalääkäri on nimetty myös satunnaisille terveysaseman asiakkaille ja esimerkiksi yli 80 prosentin osuudella omalääkäreitä on nimetty Pihlajamäen, Jakomäen, Malmin ja Suutarilan terveysasemilla. Eniten sekä omalääkäreitä että terveydenhuollon hoitovastaavia on nimetty Pihlajamäen, Oulunkylän, Malmin ja Kivikon terveysasemilla.

Terveysasemien moniammatilliset tiimit

Omatiin lisäksi terveysasemien hoidon jatkuvuutta pyritään varmistamaan terveysasemalla työskentelevistä eri ammattilaisista koostuvilla tiimeillä. Toisin kuin aiemmin kuvattu Omatiiimi, joka yhdistää sekä sosiaali- että terveydenhuollon näkökulmat asiakkaan tilanteen mukaan, terveysasemien tiimit keskittyvät terveyteen liittyvien asioiden hoitoon terveysaseman toiminnan kontekstissa. Terveysasemalla voi olla omat perus- ja erikoistiimit, jotka vastaavat erilaisista terveydenhuollon tarpeista. Tämä malli parantaa hoidon jatkuvuutta ja sujuvoittaa palveluita, sillä asiakkaiden kiireelliset ja kiireettömät asiat hoidetaan tiimien sisällä. Esimerkiksi konsultaatiokeskus ja fyysinen tiimityöskentely samassa tilassa tukevat nopeaa reagointia ja yhteistyötä. Uudistus on koettu positiiviseksi, ja se helpottaa terveysasemilla työskentelevien ammattiryhmien välistä yhteistyötä.

Helsingiläisten paljon palveluja tarvitsevien tuen toteutumisen varmistaminen

Helsingin terveysasemilla ja muissa terveys- ja hyvinvointikeskusten palveluissa tunnustetaan systemaattisesti paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden tarpeet. PPT-tuen piiriin kuuluville asiakkaille nimetään vähintään terveydenhuollon hoitovastaava, omahoitaja ja omalääkäri, sekä tarvittaessa sosiaalihuollon omatyöntekijä ja muita Omatiin jäseniä. Omalääkäreiden ja hoitovastaavien nimeäminen toteutuu kuitenkin Helsingin terveysasemilla vielä vaihtelevasti, jonka vuoksi palvelujen johtoryhmät sekä hoitoon pääsyn seurantaryhmä seuraa ja varmistaa toteutumisen. PPT-tuen toteutumista seurataan myös terveys- ja päihdepalvelujen hoitoon pääsyn seurantaryhmässä sekä terveys- ja hyvinvointikeskusten johdon foorumissa säännöllisesti.

Syksyllä 2024 Helsingissä otetaan käyttöön uusi Telia ACE - kontaktienhallintajärjestelmä, joka tukee hoidon tarpeen arviointia kaikissa asiakasyhteyksissä. Järjestelmä integroituu Apottiin, ja sen avulla asiakkaat pyritään tunnistamaan esimerkiksi puhelinumeron perusteella. Näin asiakas voidaan ohjata automaattisesti samaa kontaktia ai-

emmin hoitaneelle tiimille tai ammattilaiselle, mikä parantaa hoidon jatkuvuutta ja sujuvuutta jo ensimmäisestä yhteydenotosta lähtien. Telia ACE ja Apotti-integraation avulla pyritään myös helpottamaan rekisterirajat ylittävää yhteistyötä ja vähentämään Apotti-järjestelmän teknisten haasteiden vaikutuksia, jotta palveluprosessit voidaan koordinoida tehokkaasti ja asiakastietoja hallita sujuvasti eri ammattilaisten välillä.

Rekisterirajat ylittävä yhteistyö sekä Apotti-järjestelmän tekniset haasteet ovat kuitenkin merkittäviä esteitä kokonaisuuden sujuvalle toteutukselle. Näiden haasteiden vuoksi asiakastietojen yhteensovittaminen ja palveluprosessien koordinointi voi hidastua. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että vuoden 2024 loppuun mennessä laaditaan etenemissuunnitelma vuodelle 2025 terveys- ja hyvinvointikeskusten palvelujen johdon toimesta. Sen tavoitteena on vahvistaa PPT-tuen toteutuminen toimialalla ja varmistaa kirjaamisen kattavuus.

Hallitus käynnistää valtakunnallisen valinnanvapauskokeilun 65 vuotta täyttäneille. Kokeilussa 65 vuotta täyttäneet pääsisivät yksityiselle yleislääkärille julkisen terveydenhuollon asiakasmaksun suuruisella omavastuulla. Kokeilun on tarkoitus tulla voimaan 1.9.2025.

Hyvinvointialueilla on käynnissä erilaisia omalääkärimallia kehittäviä hankkeita, joiden tavoitteena on hoidon jatkuvuuden parantaminen. Kokeiluja tuetaan Kestävän kasvun ohjelmasta (RRP). Hallitus valmistelee ja toteuttaa omalääkärimallikokeilun hoitoon pääsyn parantamiseksi ja hoidon jatkuvuuden vahvistamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö kokoaa parhaillaan yhteen tietopohjaa aiemmista ja käynnissä olevista hankkeista. Tämän jälkeen käynnistetään ja syvennetään yhdessä hyvinvointialueiden kanssa omalääkärikokeiluja. Kela-korvauksia voidaan käyttää omalääkärimallin kehittämiseen osana kokeiluja.

Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala seuraa aktiivisesti myös edellä mainittuja kansallisia kokeiluja ja on halukas osallistumaan niiden valmisteluun ja kokeilujen toteuttamiseen Helsingissä.

Vaikutusten arviointi

Asiakkaan ympärille kootun Omatiimin tiivis yhteistyö parantaa hoidon laatua ja jatkuvuutta, ehkäisee palvelujen pirstoutumista ja edistää tehokasta tiedonkulkua eri ammattilaisten välillä. Omatiimin avulla varmistetaan, että asiakas saa kokonaisvaltaista ja tarpeidensa mukaista tukea sekä lääketieteellisiin että sosiaalisiin haasteisiin.

Hoidon jatkuvuus on keskeinen terveydenhuollon laatuun, kokonaisvaltaisuuteen, tehokkuuteen, yhteistyöhön ja kustannuksiin sekä väestön terveyteen myönteisesti vaikuttava tekijä. Yksinomaan hoidon saata-

vuuden painottaminen niukkojen resurssien vallitessa saattaa vähentää hoidon jatkuvuutta."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Minna Lindgrenin ja 29 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien omalääkärimallia Helsingin terveyskeskuksiin. Lausuntoa on pyydetty 6.11.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karoliina Ojala, THK-integraatiopäällikkö, puhelin: 09 310 50020
karoliina.ojala(a)hel.fi
Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 09 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi
Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 24.04.2024 Lindgren Minna omalääkärimalli Helsingin terveyskeskuksiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 22.10.2024 § 227

HEL 2024-006011 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

22.10.2024 Pöydälle

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle jäsen Samuel Adouchiefin ehdotuksesta.

03.09.2024 Palautettiin

27.08.2024 Pöydälle

05.11.2024

Asia/5

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Karoliina Ojala, THK-integraatiopäällikkö, puhelin: 09 310 50020
karoliina.ojala(a)hel.fi

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 09 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

6

Hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden palvelutoiminnan siirtäminen HUS-yhtymältä Helsingin kaupungille liikkeenluovutuksena 1.1.2025 alkaen

HEL 2024-013632 T 00 01 06

Esitysehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

- osaltaan hyväksyä hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden palvelutoiminnan siirtämisen 1.1.2025 alkaen HUS-yhtymältä Helsingin kaupungille liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti ja
- esittää siirron kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi.

Esittelijän perustelut

Vammaispalvelujen ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Muutoksen tausta

Vammaispalvelulainsäädäntöä on uudistettu, ja uusi laki tulee voimaan 1.1.2025. Uudistuksella on muutettu hengityshalvausstatuksen omaavien henkilöiden palvelujärjestelmää siten, että vastuu palveluista siirtyy viimeistään kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen terveydenhuollolta sosiaalihuollon järjestämisvastuulle (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki). Siirtymäsäännöksen mukaan hengityslaitteen varassa elävä henkilö voi kuitenkin koska tahansa siirtymäaikana pyytää, että hänen palvelunsa päätetään järjestää muulla tavalla kuin asiakasmaksulain mukaisesti.

Liikkeenluovutus osana palvelujen uudelleen järjestelyä

Tämän liikkeenluovutuksen tarkoituksena on turvata hengityslaitteen varassa elävien helsinkiläisten tarvitsemat sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut uuden lainsäädännön mukaisesti. Liikkeenluovutus koskee seitsemän helsinkiläisen asiakkaan palveluja. Viiden asiakkaan palvelut on järjestetty omaan kotiin ja kaksi asiakasta on saanut palvelunsa Rekolan ryhmäkodista. HUS vastaa jatkossakin näiden asiakkaiden erikoissairaanhoidosta, ja muut palvelut järjestetään pääasiassa vammaispalveluina ja terveydenhuollon palveluina.

Henkilöstön, ostopalvelusopimusten sekä laitteiden, tarvikkeiden ja muun omaisuuden siirtyminen

Liikkeenluovutuksessa Helsinkiin siirtyy yhden asiakkaan hoitoringin neljä työntekijää, kolmen asiakkaan ostopalvelusopimukset (kaksi palveluntuottajaa) sekä laitteita, tarvikkeita ja muuta omaisuutta. Hengityskonehoitoon liittyvät laitteet ja vaativat apuvälineet jäävät HUS-yhtymän omistukseen ja ne lainataan asiakkaiden käyttöön maksutta.

Henkilöstön siirtyminen luovutuksensaajan palvelukseen tapahtuu liikkeenluovutuksen periaatteita noudattaen. Liikkeenluovutuksessa HUS-yhtymän palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät Helsingin kaupungin palvelukseen niin sanottuina vanhoina työntekijöinä ja heidän palvelusuhteisiinsa liittyvät oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät uudelle työnantajalle.

Palvelutoiminnan siirto liikkeenluovutussopimuksella

Liikkeenluovutuksesta on laadittu Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän kesken liikkeenluovutussopimus, joka on luonnoksena tämän esityksen liitteenä 1.

Osana liikkeenluovutussopimusta on sovittu ehdoista, jotka koskevat henkilöstön siirtoa luovuttajalta luovutuksensaajalle, ja jotka on tarkemmin määriteltä liikkeenluovutussopimuksen liitteessä 1.

Luovutettava käyttö- ja vaihto-omaisuus ja mahdollinen muu luovutettava omaisuus on määriteltä liikkeenluovutussopimuksen liitteessä 2 ja siirtyy luovutuksensaajalle luovutuspäivänä.

Luovutettavaan toimintaan liittyvät sopimukset, jotka on eritelty liikkeenluovutussopimuksen liitteessä 3, siirtyvät luovutuksensaajalle luovutuspäivästä lukien.

Liikkeenluovutus kokonaisuudessaan edellyttää molempien sopijapuolten toimivaltaisten toimielinten hyväksynnän. Asiaa käsitellään HUS-yhtymän yhtymähallituksessa 4.11.2024.

Vaikutusten arviointi

Muutos ei vaaranna hengityslaitteen varassa elävien henkilöiden asemaa palvelujen käyttäjänä. Palvelut pyritään turvaamaan vähintään saman tasoisina kuin palvelut ovat toteutuneet tähänkin asti.

Toimivalta

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja

05.11.2024

Asia/6

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikkeenluovutus_HeVa_Hki_HUS 1.3 luonnos 07102024
- 2 HeVa_HUS_Hki_henkilöstöliite 1
- 3 HeVa_HUS_Hki_omaisuusliite 2
- 4 HeVa_HUS_Hki_sopimukset liite 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

HUS-yhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

7

Asiakaskuljetusten liikennöinnin täydentävä hankinta

HEL 2024-013042 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

A. hyväksyä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan asiakaskuljetusten liikennöinnin täydentävän hankinnan kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B. oikeuttaa sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan toimialajohtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista
- päättämään optiokauden käyttöönotosta.

Esittelijän perustelut

Kuljetus- ja logistiikkapäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan taustaa

Asiakaskuljetusten liikennöintipalvelulla korvataan julkisen liikenteen palveluita sellaisille asiakkaille, jotka eivät esimerkiksi sairauden tai vamman vuoksi pysty niitä käyttämään. Palvelua voivat käyttää sellaiset kaupunkilaiset, joille on päätöksen nojalla myönnetty matkustusoikeus.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan asiakaskuljetusten liikennöinnin palveluhankinta on kilpailutettu viimeksi vuonna 2023. Toimialajohtaja on tehnyt asiakaskuljetusten liikennöinnin palveluhankinnan osa-alueista 1–23 päätöksen 15.11.2023, § 230. Osa-alueista 13 ja 23 tehtiin hankintaoikaisuvaatimukset ja osa-alueesta 13 valitettiin markkinaoikeuteen. Osa-alueesta 13 ja 23 tehtiin uusi tarjousvertailu.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta kumosi päätöksellään 30.1.2024 § 21 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan hankintapäätöksen 15.11.2023 § 230 osa-alueiden 13 ja 23 osalta. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta oikaisi hankintapäätöstään osa-alueiden 13 ja 23 osalta.

Osalla nykyiselle sopimuskaudelle valituista yrityksistä on ollut haasteita palveluntuottamisessa, joka on johtunut yritysten taloudellisista ongelmista ja johtanut sopimusten irtisanomiseen sekä yritystoiminnan päättämiseen. Tämän vuoksi kaikki valitut yritykset eivät osallistu palveluntuottamiseen nykyisellä sopimuskaudella. Yritysten poisjäänti palveluntuotannosta on johtanut usean ajoneuvon puuttumiseen palvelusta ja siksi järjestetään uusi, täydentävä kilpailutus.

Tavoiteltu sopimuskausi on 1.3.2025-30.4.2026, jonka jälkeen sopimusta voidaan jatkaa kahdella yhden vuoden (1+1) mittaisella optio-kaudella. Sopimuskausi päättyy samanaikaisesti vuonna 2023 kilpailutetun asiakaskuljetusten liikennöinnin palveluhankinnan sopimuskauden kanssa.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on asiakaskuljetusten liikennöinnin täydentävä hankinta, jota toimiala järjestää vammaispalvelulain (675/2023), kehitysvammalain (609/2022), sosiaalihuoltolain (1301/2014), lastensuojelulain (417/2007) tai muun lainsäädännön perusteella.

Hankinnan kohteeseen voi sisältyä myös vähäisessä määrin toimialan henkilöstön kuljetuksia ja toimialan toimintaan kiinteästi liittyviä tavarakuljetuksia. Edellä mainitut kuljetukset voivat liittyä esimerkiksi henkilöstön siirtymiseen työvuoron aikana ja hoitotarvikkeiden kuljetuksiin sosiaali-, terveys- tai pelastustoimen yksiköihin. Tavara- ja henkilökuljetuksia voidaan yhdistää.

Hankintaan sisältyy yksi liikennöintiryhmä; suoraohjausliikenne. Kyseiseen ryhmään kilpailutetaan erikseen henkilöautot ja esteettömät ajoneuvot. Tarjouspyyntö on jaettu neljään (4) osa-alueeseen ajoneuvon ja ajovuoron perusteella.

Hankinnassa sovelletaan lakia ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (740/2021) sekä Helsingin kaupungin ajoneuvojen ja kuljetuspalvelujen ympäristökriteerejä.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016), jäljempänä hankintalaki, mukaisella avoimella menettelyllä.

Hankinta jaetaan tarkoituksenmukaisiin osiin siten, että kilpailutuksessa tarjouksia voi jättää yhteen tai useampaan osa-alueeseen.

Kilpailutuksella perustetaan puitejärjestely, johon hyväksytään niin monta tarjoajaa, että arvioitu ajoneuvojen tarve saadaan täytettyä. Ar-

vio puitejärjestelyyn valittavien ajoneuvojen määrästä käy ilmi tarjouspyynnöltä.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on liitteinä 1–8 (tarjouspyyntöluonnos, sopimusluonnos, tietosuoja- ja salassapitoliiite, palvelukuvaus, palvelun hinnat-liite, sanktioliite, käsittelytoimien kuvaus, Helsingin yleiset tietoturvaohjeet toimittajille). Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet- osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Palvelun laatu ja tarjousten vertailuperusteet

Palveluntarjoajille ja tuotettavalle palvelulle on asetettu ehdottomat vähimmäisvaatimukset, jotka ovat esitetty esityksen liitteenä olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa (liitteet 1–8). Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan ja niillä pystytään takaamaan vaadittu laatutaso palvelulle. Tilaaaja valvoo vähimmäisvaatimusten toteutumista ja sopimusehtojen noudattamista.

Tarjousten vertailuperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta, jonka perusteena on hinta 70 prosentin painoarvolla ja laatu 30 prosentin painoarvolla kokonaisvertailupisteistä. Tarjousten vertailu tehdään osa-alueittain. Laadusta saatavaan pistemäärään vaikuttaa kyseisen ajoneuvon hiilidioksidi- eli CO²-päästöt g/km.

Tehtävä sopimus

Hankinnan tavoiteltu sopimuskausi on 1.3.2025–30.4.2026.

Tilaaajan niin päättäessä tilaajalla on mahdollisuus enintään kahteen yhden vuoden (1+1) mittaiseen optiokauden käyttöönottoon. Optiokauden käyttöönotosta ilmoitetaan viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen optiokauden käyttöönottoa.

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on 16 500 000 euroa. Tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyt arvioidut hankintamäärät perustuvat aiempien vuosien ostoihin, eivätkä ne sido Helsingin kaupunkia. Palvelua tilataan tarpeen mukaan.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on 27.8.2024 § 167 päättänyt sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 1 000 000 euroa. Nyt tehtävällä pää-

05.11.2024

Asia/7

töksellä lautakunta oikeuttaa toimialajohtajan tekemään päätöksen hankinnasta, jonka laskennallinen arvo on yli 1 000 000 euroa.

Hankinnasta solmittavat sopimukset

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä. Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen) tai muuttamiseen, päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta toimialajohtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Niko Reunanen, kuljetus- ja logistiikkapäällikkö, puhelin: 09 310 51991
niko.reunanen(a)hel.fi
Mari Rinkinen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 37769
mari.rinkinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hank.L 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hank.L 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hank.L 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hank.L 60 §, 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (Hank.L 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (Hank.L 60 §, 138 §)
- 8 Salassa pidettävä (Hank.L 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tiedoksi

Tukipalvelut
Hankintapalvelut

05.11.2024

Asia/8

8

Kallion virastotalon rakennusosa I peruskorjauksen tarvekuvaus ja -selvitys

HEL 2024-012428 T 10 06 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää hyväksyä Kallion virastotalon rakennusosa I (Toinen Linja 4, 00530 Helsinki) peruskorjauksen ja toiminnallisten muutosten tarvekuvauksen ja -selvityksen.

Esittelijän perustelut

Kallion virastotalo on vuonna 1965 rakennettu toimistorakennus, jonka rakennusosa I:ssä (G-, I-, K- ja L-portaat) toteutetaan peruskorjaus. Peruskorjauksessa uusitaan ilmanvaihto, korjataan kosteus- ja pintavaurioita, toteutetaan kunnostustoimenpiteitä vesikattoon, julkisivuihin, oviin sekä ikkunoihin. Korjausten yhteydessä toteutetaan olennaisia parannuksia tilojen laatuun, toiminnallisuuteen sekä käytettävyyteen, jotta voidaan järjestää toiminnan tarpeita ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toiminnallisia vaatimuksia vastaavat tilat.

Hankkeen suunnittelua ohjaavat kaupunkistrategia, toimitilastrategia ja palvelustrategia sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palveluverkkosuunnittelu. Tilasuunnittelun lähtökohtana ovat Helsingin kaupungin palvelujen strategiset linjaukset. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategian (vuosille 2023–2025) mukaan hankkeella luodaan ratkaisuja sujuvalle yhteistyölle ja integraatiolle toimialalla.

Kaupungin toimitilastrategian (hyväksytty kaupunginhallituksessa 22.6.2020 § 400) mukaan kaikkien toimialojen tulee päivittää palveluverkkonsa, ja tilojen yhteiskäytön mahdollisuuksia on selvitettävä muiden toimialojen kanssa. Toimitilastrategian keskeisenä tavoitteena on muun muassa se, että kaupungin tiloihin liittyvää toimintaa ohjaa kaupungin kokonaisuus, kokonais- ja elinkaaritiloudellisuus, ennakointi ja pitkäikäisyys. Tähän sisältyy rakentaminen ja ylläpidon laatu sekä muuntojoustavuus, hiilineutraalisuus, esteettömyys, turvallisuus ja terveellisyys. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palveluverkkosuunnittelun yksi ohjaava periaate on toimipisteiden hyvä saavutettavuus erityisesti joukkoliikenteellä.

Palvelut

Kallion virastotalon rakennusosa I:ssä toimivat seuraavat palvelut: lastensuojelun sosiaalityö, perhetyö, tehostettu perhetyö, kotiutuksen ar-

viointi ja tuki, Kallion nuorten vastaanotto sekä kotikuntoutusfysioterapia. Samat palvelut jatkavat tiloissa peruskorjauksen jälkeen.

Toiminnalliset muutostyöt

Toiminnalliset muutostyöt keskittyvät tilojen laatutason nostamiseen, muunto- ja käyttäjoustavuuteen. Lisäksi muutostöillä saatetaan tilat vastaamaan nykylainsäädännön vaatimuksia sekä Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksia. Muunto- ja käyttäjoustavuus mahdollistaa tilojen käytön tehostamista, yhteiskäyttöä sekä sen, että tilat ovat sovellettavissa tulevaisuudessa eri palveluiden käyttöön tilanteissa, joissa palveluissa tapahtuu muutoksia.

Kustannukset

Hankkeen laajuus on 3142,2 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinnan alustava arvio on arvolisäverottomana 8 100 000 euroa.

Nykyinen vuokra on 25,52 euroa/m²/kk. Alustava vuokra-arvio peruskorjauksen jälkeen on 28,68 euroa/m²/kk. Tarkempi kustannus- ja vuokra-arvio saadaan hankesuunnitteluvaiheessa.

Alustava arvio kustannuksista vuoden 2024 tilanteen mukaan irtaimiston osalta on noin 450 000 euroa. Näihin kustannuksiin sisältyvät muun muassa irtokalusteet, varusteet ja erityisopasteet, turvalaitteet ja ICT-kustannukset. Irtaimiston kuluarvio täsmentyy hankesuunnitteluvaiheessa.

Hankkeen toteutus

Hankesuunnittelua edeltävät kuntotutkimukset on tehty 11.2023–1.2024 aikana, jolloin on todettu peruskorjauksen tarpeellisuus. Tarvekuvauksen ja tarveselvityksen valmistelu on aloitettu keväällä 2024. Peruskorjauksen arvioitu aloitusajankohta on syksy 2025. Toiminnot siirtyvät peruskorjauksen ajaksi väistötiloihin. Väistöön siirtymisen aikataulut voivat vaikuttaa hankkeen kokonaisaikatauluun. Peruskorjauksen arvioitu valmistumisaika on loppuvuosi 2027.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

05.11.2024

Asia/8

Carl Slätis, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 26307
carl.slatis(a)hel.fi

Liitteet

1 Kallion virastotalo rakennusosa 1 tarvekuvaus ja -selvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristö

05.11.2024

Asia/9

9

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan vastaus kuntalaisaloitteeseen henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon tarkistamisesta

HEL 2024-012735 T 05 00 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää, ettei kuntalaisen aloite henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon tarkistamisesta anna ai-
hetta lisätoimenpiteille Helsingin kaupungin vammaispalveluissa jo teh-
tyjen suunnitelmien lisäksi. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
katsoo näin ollen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Aloitteentekijä on aloitteessaan edellyttänyt, että: ”henkilökohtaisen
avun palvelusetelin oikeudenmukaisesta arvosta tehdään hyvinvointia-
alueen toimesta arvio (palvelusetelilaki, vammaispalvelulaki) ja tuo arvo
astuu voimaan 1.1.2025”.

Aloitteentekijä perustelee aloitettaan sillä, että henkilökohtaisen avun
tuottamisen kustannukset ovat nousseet voimakkaasti viimeisen kym-
menen vuoden aikana, mutta henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvo
ei ole kyseisenä aikana kehittynyt vastaavalla tavalla. Aloitteentekijä
katsoo, että tilanne on muodostunut palveluntuottajille kestäättömäksi
sekä lain vastaiseksi.

Helsingin kaupungin vammaispalveluissa tehdään palvelusetelipalvelun
sisällön ja arvon tarkastelua sekä kuullaan palveluntuottajia. Lisäksi
henkilökohtaisen avun palvelusetelien saatavuutta seurataan tiiviisti.
Vain muutama yksittäinen palveluntuottaja on lopettanut henkilökohtai-
sen avun palvelun tuottamisen kuluvana vuonna, mutta samaan aikaan
uusia palveluntuottajia on hakeutunut henkilökohtaisen avun palveluse-
telituottajiksi.

Palveluseteliä käyttäviä henkilökohtaisen avun asiakkaita on tällä het-
kellä 2151. Hyväksytyjä palvelusetelituottajia on 62 ja heistä 51:llä on
palvelutapahtumia kuluvana vuonna. Tuottajakohtaiset asiakasmäärät
vaihtelevat 1–380 henkilön välillä. Palveluntuottajista 46:lla on palse.fi-
portaalista lokakuussa 2024 saatujen tietojen mukaan mahdollisuus
tarjota henkilökohtaisen avun palvelua joko heti tai viikon sisällä. Hel-
singin kaupungin vammaispalvelut ei katso henkilökohtaisen avun pal-
velusetelin saatavuuden heikentyneen tai vaarantuneen.

Helsingin kaupunki on käynnistämässä henkilökohtaisen avun kilpailu-
tusta, ja sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti hankinnan peri-

aatteista 1.10.2024, § 204. Henkilökohtaisen avun palvelusetelin sisältö tullaan päivittämään alkuvuodesta 2025 vastaamaan kilpailutetun palvelun vaateita. Samalla palvelusetelin arvo tarkistetaan. Arvon tarkistuksessa huomioidaan palveluntuottajilta saadut palautteet, kilpailutetun palvelun hintataso sekä muiden hyvinvointialueiden palvelusetelien hinnoittelut.

Toimivalta

Kuntalain (410/2015) 23 §:n 1 momentin mukaan kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Lain 23 §:n 3 momentin mukaan myös palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Aloite on käsiteltävä siinä viranomaisessa, jolla on toimivalta aloitteen tarkoittamassa asiassa (HE 268/2014).

Hallintosäännön 18 luvun 1.1 §:n 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää, palvelusetelin käyttämisestä sekä palvelusetelin arvon vahvistamisesta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Jonna Weckström, va. vammaispalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 43149
jonna.weckstrom(a)hel.fi
Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kunnan asukkaan aloite 25.9.2024, henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon tarkistaminen
- 2 Aloitteen liite
- 3 Kunnan asukkaan aloite 25.9.2024, henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon tarkistaminen (henkilötiedot poistettu)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

05.11.2024

Asia/9

Ote

Aloitteentekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Liite 1

Liite 2

Tiedoksi

Vammaispalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja

10

Oikaisuvaatimus koskien palkan takaisinperintää

HEL 2024-011829 T 01 02 01 08

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää hylätä ***** oikaisuvaatimuksen pelastusjohtajan päätöksestä 10.9.2024 § 7 koskien virheellisesti maksetun palkan takaisinperintää.

Oikaisuvaatimuksen tueksi ei ole esitetty sellaisia perusteluja, joiden vuoksi se tulisi hyväksyä.

Esittelijän perustelut

Pelastusjohtaja on 9.10.2024 § 7 tehnyt päätöksen virheellisesti maksetun palkan takaisinperinnästä. Palkkaa oli maksettu väärin, sillä oikaisuvaatimuksen tekijälle (myöhemmin asianosainen) on maksettu palkkaa hänen opiskellessaan ensihoitaja AMK-tutkintoa työajalla, vaikka hänellä ei ole ollut asiaan liittyvää oikeutusta. Pelastuslaitoksen vallitsevan käytännön mukaan palkalliset, työajalla tapahtuvat painopisteopinnot edellyttävät, että henkilöllä on myös asiaan liittyvä takaisinmaksuvelvoite -sopimus allekirjoitettuna. Takaisinmaksuvelvoite realisoituu, jos henkilö irtisanoutuu ennen kuin on kulunut kaksi vuotta hänen valmistumisestaan tai hän keskeyttää opinnot. Tällöin opintojen ajalta maksettu palkka ja muut edut peritään takaisin.

Asianosainen on kertomansa mukaan valmistunut ensihoitajaksi toukuussa 2024 ja eronnut pelastuslaitoksen palveluksesta 1.8.2024 ollessa viimeinen työpäivä (liite 1). Takaisinmaksun määrästä vähennetään tällöin kahden kuukauden työssäoloaika. Kokonaisperintä olisi ollut 6 851,49 euroa (brutto), josta tehdään kahden kuukauden vähennys. Tällöin takaisinperittävä summa on 6 280,53 euroa (brutto).

Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 56 §:n mukaan aiheettomasti maksettu palkka saadaan periä takaisin. Työnantaja voi luopua takaisinperinnästä joko kokonaan tai osittain, jos takaisinperintää on olosuhteet huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Työnantajan vallitsevan linjan mukaisesti palkkaedut peritään takaisin.

Asianosaiselle on pidetty kuulemistilaisuus ennen päätöstä palkan takaisinperinnästä 29.8.2024

Asianosainen on 18.9.2024 tehnyt päätöksestä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 2 sekä muut oikaisuvaatimukseen liittyvät asiakirjat liitteinä 3-4.

Oikaisuvaatimus on tehty kuntalain 138 §:n mukaisessa määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan päätöksen oikaisua siten, että 10.9.2024 tehty viranhaltijapäätös kumotaan perusteettomana ja palkan takaisinperinnästä luovutaan. Jos perintään on jo ryhdytty, tulee peritty summa maksaa takaisin asianomaiselle korkolain mukaisine viivästyskorkeineen.

Perusteluina esitetään, että työnantaja on tiennyt asianomaisen palkallisesta opiskelusta ja on sallinut tilanteen jatkumisen yli kahden vuoden ajan ja siten vähintäänkin hiljaisesti hyväksynyt käytännön. Asianosaiselle on näin ollen syntynyt oikeus luottaa syntyneen oikeudentilan pysyvyyteen ja pitävyyteen.

Oikaisuvaatimuksessa tuodaan esiin, että asianosainen on asioinut opiskelujensa alkaessa opiskeluunsa liittyvistä käytännöistä työnantajan edustajan kanssa, mutta tämä ei ole saattanut loppuun opiskeluihin liittyviä sopimuksia. Asianosainen katsoo sopimusten laatimattomuuden johtuvan työnantajan vastuupiiriin kuuluvista seikoista, eikä häntä voida niiden takia rangaista eli saattaa maksuvelvolliseksi

Perustelut oikaisuvaatimuksen hylkäämiselle

Asianosainen tuo oikaisuvaatimuksessa esille, että hän on ollut tietoinen siitä, että tuetut opinnot (myöhemmin painopisteopinnot) edellyttävät työnantajan päätöstä. Samalla hän tuo esille sen, että päätöstä ei ole tehty. Siitä huolimatta asianosainen on aloittanut painopisteopinnot työaikana. Hän ei ole myöskään koko opiskelun aikana tuonut esille sitä, ettei hänellä ole oikeutta opiskeluun. Hän on jatkanut yli kahden vuoden ajan painopisteopintoja, missään vaiheessa kertomatta siitä, ettei hänellä ole oikeutta painopisteopintoihin. Ei voida olettaa, etteikö hän olisi asiaa tiennyt, koska vastineessa hän on tuonut selkeästi esille sen, että tuntee ohjeistukset sekä sen, että sopimusta ei ole tehty. Hän on myös pyytänyt erillistä palvelussuhdetodistusta HR:ltä painopisteopintoja varten (liite 5), joka vahvistaa työnantajan näkemystä siitä, että hän on ollut hyvin tietoinen painopisteopintoihin liittyvistä ohjeista.

Työnantaja ei ole saattanut sopimusta loppuun, koska asianosainen ei ole työnantajan kirjallisesta pyynnöstä huolimatta allekirjoittanut takaisinmaksusopimusta (liite 6). Asianosainen on kuulemistilaisuudessa

sekä erillisessä viestissä HR:lle myöntänyt asian (liite 7). Asianomainen on 25.11.2021 allekirjoitetussa opintovapaahakemuksessa ilmoittanut suostuvansa mahdolliseen takaisinmaksuun. Anomusta ei ole allekirjoitettu, joten hänellä ei ole ollut oikeutta opiskella tuettuna (liite 8). Hän on antanut työnantajan edustajalle virheellistä tietoa opinto-oikeudestaan sekä täten harhauttanut työnantajaa maksamaan hänelle palkkaa opintojensa aikana.

Työnantaja ei ole asiaa tarkemmin seurannut, koska opintoja voi suorittaa myös ilman rahallista tukea, jolloin ei joudu tekemään takaisinmaksusitoumusta. Tällöin opinnot suoritetaan normaalin opinto-oikeuden mukaisesti, palkattomalla poissaololla tai esim. lomapäiviä hyödyntämällä. Työnantaja on siis jäänyt odottamaan, että asianosainen palauttaa allekirjoitettuna häneltä vaaditun takaisinmaksusopimuksen, mikäli haluaa saada opintoihin pelastuslaitoksen tukea. Työnantajalla (painopistepintojen päättäjällä) ei missään vaiheessa ole ollut käsitystä siitä, että asianomainen voisi aloittaa opinnot ilman lupaa. Jos niin olisi ollut, asia olisi kielletty.

Asianosainen on viestittelyissään pelastuslaitoksen HR:n kanssa tuonut esille sen, että hänellä olisi takaisinmaksuvelvollisuus ja että hän suostuu takaisinmaksuun. Asianosainen on kuitenkin myöhemmin päättänyt riitauttamaan takaisinmaksun. (liite 7)

Asianosainen on irtisanoutunut pelastuslaitoksen palveluksesta 1.8.2024 alkaen. Hän on irtisanoutumislomakkeeseen kirjannut, että hänellä on takaisinmaksuvelvoite (liite 1). Lisäksi asianosainen on myös tiedustellut oman pelastusaseman palopäälliköltä mahdollisuutta maksaa painopisteopintoja takaisin lomapäivien avulla (liite 9). Näin ollen hänen voidaan katsoa olevan hyvin tietoinen takaisinmaksuvelvollisuudestaan.

Tapahtumassa on riidatonta se, että asianomistaja on opiskellut työajana ja ettei siitä ole tehty sopimusta. Työnantaja ei missään tilanteessa olisi antanut asianomaiselle oikeutusta opiskella työajalla tuettuna ilman takaisinmaksuvelvoitetta. Tämän vuoksi työnantaja perii takaisin asianosaiselle maksettuja palkkakustannuksia siitä ajasta, jonka hän on käyttänyt työajalla opiskeluun.

Tasapuolisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaisesti kaupunki perii saatavat täysimääräisesti korkoineen.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista uutta sellaista seikkaa, jonka perusteella asia tulisi ratkaista toisin kuin alkuperäisessä päätöksessä on tehty.

Oikaisuvaatimuksessa ei myöskään ole esitetty väitteitä tai näyttöä siitä, että pelastusjohtajan päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai että päätöksen tehnyt viranomainen olisi ylittänyt toimivaltansa tai että päätös olisi muutoin lainvastainen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marko Rostedt, pelastusjohtaja, puhelin: 310 30103
marko.rostedt(a)hel.fi

Liitteet

- 1 LIITE 1 eroilmoitus_takaisinmaksuehto
- 2 liite 2_Oikaisuvaatimus 18.9.2024 (2)
- 3 liite 3_Oikaisuvaatimus 18.9.2024, liite, kuulemiskutsu (2)
- 4 liite 4_Oikaisuvaatimus 18.9.2024, liite, VHP 10092024 (3)
- 5 Liite 5 palvelussuhdetodistus painopisteopinnot
- 6 Liite 6_pyyntö takaisinmaksusitoumuksen allekirjoittamisesta
- 7 Liite 7_takaisinmaksusitoumus_ei allekirjoitusta
- 8 liite 8_opintovapaa hakemukset suostumus takaisinmaksuun
- 9 liite 9 takaisinmaksun maksaminen lomapäivillä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Pelastustoimi -palvelukokonaisuus Pelastustoiminnan palvelut Pelastusjohtaja 10.09.2024 § 7

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sotepe

Puhelin

+358 9 310 5015

Y-tunnus

0201256-6

05.11.2024

Asia/10

HEL 2024-011829 T 01 02 01 08

Päätös

Pelastusjohtaja päätti periä takaisin palomies

*****

takaisinmaksuvelvoitteen mukaisesti 6 280,53 euroa (brutto).

Päätöksen perustelut

Työntekijälle on maksettu palkkaa hänen opiskellessa Ensihoitaja AMK-tutkintoa. Vallitsevan käytännön mukaan, palkallinen, työajalla tapahtuva painopisteopinnot merkitsee, että henkilöllä on takaisinmaksuvelvoite. Takaisinmaksuvelvoite alkaa siitä, kun henkilö valmistuu ja kestää 2 vuotta Asianomainen on kertomansa mukaan valmistunut toukokuussa 2024 ja eronnut elokuussa. Takaisinmaksun määrästä vähennetään tällöin 2 kk työssäoloaika. Kokonaisperintä olisi ollut 6 851,49 € (brutto), josta tehdään 2 kk vähennys, takaisinperittävä summa on tällöin 6 280,53 € (brutto).

Kunnallisen viranhaltijalain (2003/304) 11 luvun 56 §:n mukaan aiheettomasti maksettu palkka saadaan periä takaisin. Työnantaja voi luopua takaisinperinnästä joko kokonaan tai osittain, jos takaisinperintää on olosuhteet huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Työnantajan vallitsevan linjan mukaisesti palkkaedut peritään takaisin.

Asianomaiselle on pidetty kuulemistilaisuus 29.8.2024.

Lisätiedot

Marko Rostedt, pelastusjohtaja, puhelin: 310 30100
marko.rostedt(a)hel.fi